

MEMORIA

2018

**ANTZOKIAK
VICTORIA EUGENIA
ANTZOKIA**

DONOSTIA
SAN SEBASTIÁN

donostia
kultura

© Celia Coca

Nómadas

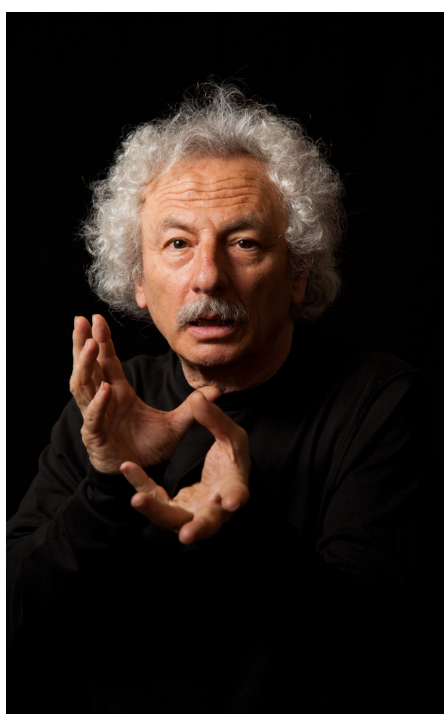
Victoria Eugenia Antzokia, bandera-ontzi bat Ozeano Eszenikoaren ur bizietan nabigatzen

Daniel Doña otsailean eta Manuel Liñán abenduan, gaur egungo dantza espainiarreko puntarriak, biak arduratu ziren 2018an Victoria Eugenia Antzokiko dantza-programazioa irekitzeaz eta ixteaz. Daniel Doñak **Habitat** aurkeztu zuen, flamenkoaren eta dantza garaikidearen artean dabilen lana, kortserik eta mugarik gabeko proposamena, elkarrekin bizitzeko beste modu batzuk planteatzen dituen ingurune bat sortzen duena, hizkuntzen arteko gurutzaketa, arte-adierazpideen artekoa, irizpidetzat aniztasuna, berezitasuna eta pluraltasuna harturik. Ikuskizun harrigarria, hala nola baita **Nómada** ere, **Manuel Liñán**ena, zeinak Dantzaren Sari Nazionala irabazi baitzuen 2017an, interpretazio modalitatean. **Nómada** bidaia kolektibo bat da, batzuetan geografiaren zenbait aldetan kokatua, flamenkoari zeinek bere ukitua ematen dioten aldeetan. Gizakia, berez, era batera edo bestera, nomada

da oraindik ere. Orain ez dio eragiten hasierako zioak, jatena bilatzeak; beste behar batzuk ditu, hura bezain garrantzitsuak: behar emozionalak.

Mathilde Monnier-ek eta **La Ribot**-ek pertsonaia bat eta bera jokatzen dute **Gustavian**. *Burlesque* klasikoaren uni- bertsoan du oinarria ikuskizun honek (Keaton, Chaplin, Marx anaiak), bai-

na baita antzerkian, *performance*an eta arte plastikoetan ere. *Burlesque*a dantzaz eta hitzaz baliatzen den arte mota bat da, eta ezgaitasuna gaitasun bihurtzetik sortzen da. Doako higadura, errepikapena eta ezbeharra dira ikuskizunak baliatzen dituen mekanismoak, bizitzako gorabeheraz, hondamendiez eta gauza onez hitz egiteko. Bi artistek oso ibilbide desberdinak

Cómico

© Eduardo Dieguez

El príncipe

Erritu. Kukai Dantza Taldea

dituzte, baina artearen eta antzezpenaren bilakaeraren inguruko bilaketak batzen ditu. **María Ribot Manzano**, La Ribot, dantza espainiar garaikideko koreografo multidisziplinario berri-tzaileenetako bat da. Proiektu hone-tarako, **Mathilde Monnier**-ekin elkar-tu zen. Monnier erreferentzia bat da dantza garaikide frantsesean eta nazioartekoan, eta etengabe ari da eraberritzen. **Gustaviak** dotorezia eta maila handia dakarkio zeinahi dantza-programaziori.

Euskal sorkuntzaren sailean, **Ertza** nabarmenduko dugu, zeinak **Janeten titia** estreinatu baitzuen Victoria Eugenia Antzokian. Munduan oso ezaguna egin zen gertaera jakin bat izan zuen inspirazio Ertzak normala denaz eta ez denaz jarduteko; gizarteek beren normaltasuna eraikitzeke duten moduez, iritzi subjektiboetan oinarrituta betiere. **Asier Zabaletak** bereziki azpimarratu zuen emoziotik zuzenean sortzen zen mugimendua, artificio eta ordenamendu estetiko huts oroz biluztuta. Hala **Janeten titia** nola **Erritu**, Victoria Eugenia Antzokiak produzitu zituen biak. **Erritu** erreferentziazko beste ikuskizun bat izan zen 2018ko dantza-programazioan.

Bidaia, bilakaera, aurreramendua, eraldaketa, garapena... **ERRITU** pertsonala. Norberarena eta partekatua. Kolektibotasunetik norberarenera, eta norberarenetik kolektibotasunera. Zentzuen bidaia bat, kantuaren, dantzaren eta bizipenen bitartez, **ERRITU** bat **Kukai Dantzaren** eskutik, zeinak 2017ko Dantzaren Sari Nazionala irabazi baitzuen, bai eta **Sharon Fridman** koreografo ospetsuaren eskutik ere.

Neoklasikoan, **Sirenes**, Martin Harriagueren sorkariak saria jaso zuen Koreografo Gazte klasiko eta neoklasikoen Lehiaketan (Biarritzen antolatuz 2016an). Elezaharretako sirenen ezaugarri aldakorak hartu, elkarrekin jarri, eta mitoez baliatzen da koreografoaren bihotzean datzanaz hitz egiteko. Beste urte batez, Malandain Ballet Biarritzek programa neoklasikoa pres-tatu zuen; oraingoan, ingurumena eta itsasoa abiapuntutzat hartuta. 2018ko beritasun gisa, Ballet T Egunaken barruan, asteburu bat antolatu zen dantzaren inguruan, Malandain Ballet Biarritzekin elkarlanean, zertarako eta Donostia Kulturean urte osoan antolatzen den jarduera koreografikoa ikusgai jarri eta ezagutarazteko.

Amaitzeko, azpimarra dezagun Dantzaren Profesionalek Elkarrekin dantza sustatzeko eta garatzeko egiten duen lana, zeinaren adierazlerik nabarmenena **Dantzaren Hilabetea** baita, eta, zehatzago, **Dantzaren Gala**, Victoria Eugenia Antzokiarekin lankidetzan. Ez dugu ahaztu nahi Verdini, ez eta dantza urbanoak, tradizionalak edo-

© Gorka Bravo
Janetten titia. Ertza

Calígula

Mobydick

ta flamenko hutsa interpretatu zuten konpainiak ere. Denen artean, urte ko-reografiko koloretsua eta ñabarduraz betea eskaini zuten.

Antzerkian, **Makiaveloren Printzeak** autore italiar horren lan ezagunenetako testuak bilbatu zituen, eta hartara ahotsa eman zion pertsonaia lilurgarri bati, frogatzeko ezen botereak, edozein direlarik ideologia eta garaia, arau berberei jarraitzen diela beti, helburua zeinahi dela ere, bitartekoak zeinahi direla. Bostehun urte geroago, **Printzeak** eztabaidagai izaten jarraitzen du. Zer da: agintarientzat idatzitako eskuliburu bat, herria nola erabili jakin dezaten, ala herriarentzako abisu bat, agintariak nola erabiltzen gaituzten ikus dezagun? **Fernando Cayok** egin zuen pertsonaia harena, egundoko interpretazioa, eta antzerki-ikasgai bikaina oparitu zien ikus-entzuleei. **Calígula** ere islatu ziren boterearen bide okerrak, idazkera bihurria, hausten diren nortasunak, itxurazko zintzotasuna eromen suntsitzailearen kontra, biak ere piztuz doazelarik ezereza adierazpen gisa, izateak eragiten duen kiratsaren adierazpen gisa, nahiz eta jakin norbera hilkor eta zorigabeko dela; sufrimendu ulertezi-

na, amildegi existentziala, arbitrariotasunik ankerrena kasta ustel baten kontra, errege zigortzaile baten disolbatzaile basatia, ezinezkoaren atzetik azken hondarreraino dabilerarik, ilargia... Eta hari bizia kenduko dion borroaren bilaketa gupidagabea. **Mario Gasek** zuzendu zuen Teatro Romeak, Meridako Festival Internacional de Teatro Clásicok eta Bartzelonako Festival Grec-ek ekoitzitako ikuskizun hau. **Los universos paralelos** David Lindsay-Abaire-ren maisulana da. Historia eder eta hunkigarri honek kontatzen digu nola familia bateko kideek aurre egiten dieten galerari eta saminari. Nola borrokatu oraindik ere ederra izan litekeen bizitzarako itzulbidea aurkitzeko? **David Serranok** zuzendu zuen **Malena Alterio** buru zuen aktore talde bikaina. Drama eta komedia modu erabat naturalean konbinatzen ziren, eta elkarrizketak oso ondo lortuta zeuden. Amaitzeko, **Moby Dick**, non Pouden lana balea bera baino handiagoa izan baitzen. Andrés Limaren esanetara, Jose María Pouk egundoko lana egin zuen. Hura ahotsa! Haiek ñabardurak! Hura ahala! Hura itxura! Zeinen durundio betea duten Melvilleren hitzek! Zer handitasun! Proposamen eszenikoa itsas hondar sakonenera-

raino murgiltzen da, eta bere horretan eusten dio harik eta ur-azalera irteten den arte, indartuago eta kalterik gabe. Badakigu Pouk ezinezkoak diruditen erronkak maite dituela. Horixe egin zuen beste behin ere, eta baita lortu ere. Ba al du mugarik?

Zirkuak bere tokitxo izan zuen programazioan **Black Blues Brothers**-ekin. Bost akrobata dotore jantzita, amerikar erara, Rithm & Blues-aren

Verdini

soinua eta Afrikako indarra elkartuz eromen osoa eta teknika harrigarria batzen zituen ikuskizunean.

Dublindarrak eta **Strip-Tease** ikuskizunek euskara erantsi zioten programazioari. Ados Teatrok James Joyceren *Dublindarrak* kontakizun-bilduman -batez ere, *Hilak* ipuinean- oinarritutako egokitapena eszenaratu zuen. Autore irlandarrak, XX. mendeko literatura unibertsaleko erreferente nagusietako bat, misterio berezia kutsatu zion maisulan horri. *Strip-Tease* lau strep-teasek osatutako ikuskizuna da; lau begirada, lau kontakizun, lau eszena-zuzendaritza. Sorkuntzalan horren xedea euskal kulturaren aurreiritzi batzuk bere biluzian erakustea da. **Martxoaren 27an**, Munduko Antzerki Egunean, **Donostia Antzerki Saria** eman zen, aurreko denboraldian helduentzat antzeztutako euskarazko ikuskizunik onenari, eta 2018an irabazlea **Mami Lebrun** izan zen, **Xake Produksioak**-en ikuskizuna.

La Comedia de las Mentiras. Pepón Nietok, aktore talde handi baten buru, erakutsi zuen ikus-entzuleek oraindik ere barre egiten dutela Plautoren lanekin. **Nerón** drama historikoa da, indarrez eta pasioz betea. Roma erre bazen, baita Victoria Eugenia Antzokia ere, bi proposamen klasiko horiekin.

Beste hainbat artista pasatu ziren urtean zehar, hala nola **Alaska, Bibi Andersen, Mario Vaquerizo, Faemino y Cansado, Goyo Jiménez**, besteak beste. Donostiako udak espero zen bezala erantzun zuen Victoria Eugenia Antzokian. Ikus-entzuleek harreara ona egin zieten **Concha Velascori** **El Funeralen**, **Paz Padillari** **Desatadasen**, eta **Gorka Otxoari** **Juntosen**, Txalo Produksioak-en ekoizpenean. Eraitza bikaina izan zuten, halaber, **Cinco horas con Mariok** eta **Lola Herrerak**, eta **Yllanaren** **Pagagninik**. Uda ezin hobea: sarrera-salmenta handiak, batez besteko ederrak eta ikus-entzuleen konplizitatea eta oniritzia izan zuten ikuskizunak. Ez da gutxi.

El amor sigue en el aire

2018ak gogoan geratuko diren ikuskizunak utzi zizkigun, historia eta eduki hunkigarriak, eta forma, artista eta kontzeptu eszenikoen sorta bat, Victoria Eugenia Antzokiaren ibilbidea aberasten dutenak, gaur egungo Ozeano Eszenikoko urrik bizienetan jarraitzen baitu nabigatzen.

2018. urteak proposamen interesgarriak bildu zituen Victoria Eugenia Antzokiko **musika** programazioari dagokionez. Eskaini ziren 43 kontzertuen artean aipatzekoak dira **Jarabe de Palo, Rocío Márquez, Izaro, Rosana, Ben Howad, Alan-Ni** eta **Joseba Tapia**.

El funeral

Cinco horas con Mario

Zinemapelmak

Gainera, Victoria Eugenia Antzokia, Adarra Saria emateko leku ezinhobea da. Musikaren Europar Eguna aitzakiatzat hartuta, 2018an Anariri eman zitzaion euskal musikaren arloan jarduten diren artisten ibilbidea nabarmentzen duen saria.

Victoria Eugeniako Klub aretoan ere kontzertu interesarriak eta askotarikoak programatu ziren. **Marc Ribot** (Jazzaren Nazioarteko Eguna zela eta eskaini zuen emanaldia), **Sofia Rei** edo **Pascals**

taldea izan ziren hauetako batzuk.

53. Heineken Jazzaldian Iñaki Salvadorrek Mikel Laboari homenaldia egin bere heriotzaren hamargarren urtean... Berarekin batera, festibalak iraun zuen 5 egunetan Victoria Eugeniako agertokira igo ziren, besteak beste, Marco Mezquida, **Mary Stallings**, Rabih Abou-Khalil, Cécile McLorin Salvant, Michael Portal, Vicent Peirani eta Émile Parisien. Klub aretoan bi masterclass antolatu ziren.

Zine atalean murgilduta, Victoria Eugenia Antzokia Giza Eskubideen Zinemaldiko sail ofizialaren egoitza da, bai eta Beldurrezko Asteko ziklo antologikoena ere. Zinemaldi horretan, hain zuzen, gero eta agerbide bereziagoa du espirituaren eta giroaren aldetik (proiektzio bereziak tartean dirrela, hala nola Zinemapelmak). Atzegi kolektiboarentzat-eta, zineak leku nabarmena duen gala multidisziplinarioentzako agertoki aukerakoa da.

Anari

Izaro